

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

УДК 631.164.23:338

**ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ:
ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ**

*В.А. Сердюк, студент 1 курсу факультету економіки та менеджменту
Науковий керівник – Г.М. Македон, асистент кафедри аграрної економіки
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

У статті досліджено комплекс питань теоретичного й практичного характеру, які пов'язані з інвестиційним забезпеченням АПК. Розглянуто основні особливості інвестиційного забезпечення. Обґрунтовано економічне регулювання агропромислового виробництва.

Ключові слова: *інвестиція, інвестиційна діяльність, інвестиційне забезпечення.*

Постановка проблеми. Інвестиції є невід'ємною складовою ринкових відносин, основна цільова спрямованість яких полягає у стійкому, поступовому та регульованому розвитку суспільного виробництва. Недооцінка ролі інвестиційної діяльності або навіть звуження її функцій неминуче призведе до диспропорції економічного розвитку та загострення суперечностей суспільного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові проблеми вивчення інвестиційної привабливості та залучення інвестицій в агропромисловий комплекс досліджувало багато вітчизняних учених: Б.В.Буркинський, В.М.Геєць, Б.М.Данилишин, Л. В. Дейнеко, М.Я.Дем'яненко, М.І.Долішній, В.В. Ковальов, І.І.Лукінов, Л.О.Мармуль, П. Т. Саблук, В.І. Топіха, В.В.Юрчишин та багато інших. Проте тривалий процес реформування АПК вимагає подальшого глибокого дослідження аспектів оцінки інвестиційної привабливості аграрної галузі.

Мета досліджень – аналіз оцінки інвестиційної привабливості аграрного сектору. На основі цього передбачається розробити пропозиції та рекомендації для вирішення проблемних питань даного дослідження.

Виклад основного матеріалу. За даними Держстату у I кварталі 2013 року в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1559,7 млн.дол.США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), що становить 176,2 відсотка до відповідного періоду 2012 року.

В той час як на підприємствах промисловості зосереджено 30,8 % загального обсягу прямих інвестицій в Україну, у фінансових установах – 29,1 %, то в сільському господарстві – 1,4% (685,3 млн. доларів США).

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 82% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр (17692,2 млн.дол.США), Німеччина (6124,0 млн.дол.США), Нідерланди (5260,8 млн.дол.США), Російська Федерація (3814,8 млн.дол.США), Австрія (3420,4 млн.дол.США), Велика Британія (2609,0 млн.дол.США), Віргінські Острови (Брит.) (2253,7 млн.дол.США), Франція (1761,1 млн.дол.США), Швеція (1700,0 млн.дол.США) та Швейцарія (1160,6 млн.дол.США). [3]

Сільськогосподарський сектор пропонує привабливі можливості для інвестицій, так як в ньому середньорічна дохідність капіталу з усіх ключових галузей України найвища, і в період з 2002 по 2007 рік перевищувала 25%; однак, великі інвестиції так і не були зроблені. Головна причина в тому, що інвестиційний клімат в Україні вважається досить ризикованим, умови ведення бізнесу в країні гірше, ніж в порівнянних країнах Східної Європи та інших країнах з доходом нижче середнього рівня. Політичні ризики та їх наслідки для стабільності політики та нормативної бази, оподаткування і корупція – основні стримуючі фактори для бізнесу та інвестицій в Україні.

Доступ до фінансування залишається серйозною проблемою для агробізнесу. 75% компаній заявляють про недостатній доступ до фінансів, як основну перешкоду для подальшого розширення і інвестування.

Рис 1. Розподіл прямих інвестицій за основними видами економічної діяльності

Основними джерелами фінансування підприємств агробізнесу залишаються особисті заощадження (13%) і внутрішнє самофінансування у формі нерозподіленого прибутку (60%). Зовнішнє фінансування за допомогою банківських кредитів (28%) і фінансування трейдерами / постачальниками (5%) в рідких випадках виявляється прийнятним рішенням для агробізнесу.

Кредитори в Україні орієнтовані на великі підприємства агробізнесу. З 2007 року більше 15 сільськогосподарських і продовольчих компаній отримали котирування на міжнародних фондових ринках у Варшаві, Лондоні, Франкфурті та Парижі. Це свідчить про фінансові потреби висококапіталомісткого сектору в умовах високої вартості капіталу на внутрішньому ринку. Холдинги використовують різні методи, включаючи первинне розміщення акцій, приватне розміщення і навіть випуск євробондів, для залучення міжнародного капіталу. Подібний перекис у фінансуванні обмежує зростання сільського господарства і харчової промисловості, особливо для малих і середніх сільськогосподарських підприємств і самих дрібних домогосподарств. Це не дозволяє їм робити інвестиції в модернізацію фермерського обладнання та підвищувати ефективність і прибутковість. Слабке фінансове становище змушує їх приймати фінансування сезонного та оборотного капіталу з будь-якого доступного джерела, і відразу ж продавати зібраний врожай, коли пропозиція велика, а ціни, як правило, низькі. [2]

Урядова програма часткового дотування виплат відсотків по аграрним кредитами – один з основних напрямів державної підтримки сектора. Вона була введена в 2001 році. Законодавством визначено, що така компенсація повинна бути не менше 1,5 ставки рефінансування НБУ в національній валюті і не менше 10%, якщо кредит виданий в іноземній валюті. Сільськогосподарські підприємства можуть отримати компенсацію за короткостроковими кредитами для покриття виробничих витрат (наприклад, закупівлі палива, кормів, запасних частин, добрив, хімікатів для боротьби зі шкідниками, страхових платежів і т.д.), а також за довгостроковими кредитами, отриманими в національній або іноземній валюті.

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

У 2009 році спеціальним законом 23 оптові ринки сільськогосподарської продукції отримали право на компенсацію відсоткової ставки, а також на інші види підтримки. На практиці виробники отримують лише часткову вигоду від таких дотацій і фактичні цифри визначити складно.

Отже, постала необхідність створення принципово нових організаційних структур для успішного функціонування економічного механізму державної інвестиційної політики. Важливу роль відіграє вдосконалення правового, організаційного та економічного механізму управління інвестиційними процесами. Натомість в Україні існують обтяжливі регуляторні процедури, зокрема: складність адміністрування податків, кількість та складність отримання дозволів, технічне регулювання (сертифікація та стандартизація), що в свою чергу створює перелік демотивуючих факторів. [1]

Наступним чинником, який безперечно є основою формування будь-якої моделі економічного стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності, є людина. Необхідним є відхід від усталених поглядів на людський фактор і сприйняття його як основного багатства підприємства, що створює необхідність переосмислення методів та підходів, щодо системи стимулювання. Слід переосмислити роль людського фактора у межах виробничих функцій і відповідно до нових вимог ринкових відносин сформуванати демократичний підхід до управління трудовими ресурсами, який передбачає застосування політики втручання працюючого в процес управління господарством, що створює прозорість відносин та посилює почуття відповідальності. Зворотною стороною такого підходу є існування високих вимог стосовно кваліфікації та професійних вимог, які пред'являє працівникові науково-технічний прогрес і це в свою чергу створює проблему соціальної цінності праці.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Головним завданням, яке стоїть перед Україною поліпшення та стабілізація інвестиційного клімату та створення відповідного дієвого механізму економічного стимулювання. З цією метою необхідно задіяти такі чинники:

- лібералізація й дерегуляція діяльності підприємств аграрної сфери, для чого необхідно створити діючу схему виявлення й швидкого усунення бар'єрів для створення, ведення бізнесу в даній сфері. До схеми входить комплекс заходів щодо зниження ступеня втручання з боку держави в бізнес, надання підприємцям можливості діяти вільно і отримувати прибуток в умовах конкуренції;

- стабільність і передбачуваність правового поля. З цією метою необхідно узгодити існуючі, розробити й ухвалити нові закони, які встановлюють єдині правила гри для підприємств усіх форм власності. Насамперед, таку роботу слід провести щодо цивільного, трудового, податкового й комерційного права, законодавства про захист прав у сфері інтелектуальної власності, патентів, політики передачі технологій та прямих іноземних інвестицій;

- змінити стереотипи поведінки та адаптуватися до нових вимог ринкової економіки.

Список літератури:

1. Пеструха С.В. Наукові підходи до побудови системи стимулювання інвестування економіки України / С.В.Пеструха, М.М. Колотуша // Актуальні проблеми економіки, - 2008. - №10(65). - С.39-48.

2. Радченко В.А. Роль інвестицій в підвищенні ефективності сільськогосподарського виробництва / В.А. Радченко // Економіка АПК. - 2006. - № 1. - С.106-109.

3. Статистичний збірник «Регіони України» 2012 рік Ч.1/ За ред. О.Г. Осауленка. – К: Державний комітет статистики України, 2013. – 367с.

**ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРА
УКРАИНЫ: ПУТИ УЛУЧШЕНИЯ**

*В.А. Сердюк, студент 1 курса факультета экономики и менеджмента
Научный руководитель – Г.Н. Македон, ассистент кафедры аграрной
экономики*

ОП НУБиП Украины «Нежинский агротехнический институт»

В статье исследован комплекс вопросов теоретического и практического характера, связанные с инвестиционным обеспечением АПК. Рассмотрены основные особенности инвестиционного обеспечения. Обоснованно экономическое регулирование агропромышленного производства.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, инвестиционное обеспечение.

**INVESTMENT ATTRACTIVENESS AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE
BY IMPROVING**

*Vyacheslav A. Serduk, 1-st year student of the faculty of economics and management
Supervisor – Halyna M. Makedon, assistant department of agricultural economics
SS of NULES of Ukraine «Nizhyn Agrotechnical Institute»*

The article investigates the complex issues of theoretical and practical, are associated with investment software APC. The basic features of an investment security. The economic regulation of agricultural production.

Keywords: investment, investment, investment security.